DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Warszawa, 10 grudnia 1950 | Nr 15 | Poz. 119—112

TREŚĆ:

Poz.
119 — OKÓLNIK Nr 21 z dnia 25 listopada 1950 r. w sprawie stosowania tymczasowej instrukcji o zakresie prac gminnego instruktora rolnego.

PISMA OKÓLNE:

120 — z dnia 30 września 1950 r. w sprawie pobierania kar za zwłokę przy ściąganiu należności pieniężnych Państwowych Zakładów Leczniczych dla Zwierząt.

121 — z dnia 4 października 1950 r. w sprawie jednolitego stosowania taryfy opłat państwowych zakładów leczniczych dla zwierząt za wizytę i stratę czasu przy wyjazdach w teren obsługi.

119

OKÓLNIK Nr 21

z dnia 25 listopada 1950 r.

(Nr GM.P.-I-1-18/50)

w sprawie stosowania tymczasowej instrukcji o zakresie prac gminnego instruktora rolnego.

Rolnictwo w planie 6-letnim ma ważne zadania do spełnienia — podnieść ogólną produkcję rolną o 50% i zbudować podstawy socjalistycznej gospodarki na wsi.

Zadania te realizują w gromadach bezpośrednio Prezydia Gminnych Rad Narodowych za pośrednictwem instruktora rolnego, jako swego organu wykonawczego na odcinku rolnictwa przy ścisłym współdziałaniu z instytucjami i organizacjami politycznymi, społecznymi i gospodarczymi.

Ponieważ etat gminnego instruktora rolnego został ustalony niedawno i brak było dotychczas instrukcji, określającej jego obowiązki, Ministerstwo Rolnictwa i Ref. Rol. wydaje załączoną do niniejszego okólnika tymczasową instrukcję, która powinna ułatwić realizację wspomnianych zadań Prezydiom Gminnych Rad Narodowych, a instruktorowi rolnemu pomóc w spełnianiu powierzonych mu obowiązków.

Minister: J. Dąb-Kocioł

Załącznik:

TYMCZASOWA INSTRUKCJA

O ZAKRESIE PRAC GMINNEGO INSTRUKTORA ROLNEGO

Główne zadania planu 6-letniego w zakresie rolnictwa polegają na:

1) zbudowaniu podstaw socjalistycznej gospodarki na wsi,
2) podniesieniu produkcji roślinnej o 39%, produkcji zwierzęcej o 68%.

Zadanie te realizuje się:

1) w drodze zaostrzającej się walki klasowej o socjalistyczną przebudowę wsi,
2) w drodze walki: o postęp techniczny, o szerokie zastosowanie nowoczesnych maszyn, o nowe metody uprawy i hodowli, o lepszą wydajność w produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Instruktor rolny musi zdawać sobie sprawę z tych zadań i znać swoje obowiązki, aby móc mobilizować wszystkie siły i środki na terenie gminy, celem realizacji tych zadań.

Stosunek instruktora do organów władzy.

Gminnego instruktora rolnego powołuje i odwołuje Prezydium Powiatowej Rady Narodowej po zasięgnięciu opinii kierownika Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa.

Instruktor rolny podlega pod względem służbowym Prezydium G.R.N., a pod względem fachowym Wydziałowi Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej i obowiązany jest wykonywać wszystkie zarządzenia, instrukcje i wytyczne, wydane przez zwierzchnie władze rolne.

Instruktor podlega Prezydium G.R.N. i obowiązany jest przedkładać mu swoje plany pracy, stosować się do wytycznych, wykonywać zlecone zadania i składać sprawozdania ze swej działalności.

Wszelkie prace zlecone przez Wydział Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium P.R.N. instruktor wykonuje w uzgodnieniu z Prezydium G.R.N.

Instruktor w pracach fachowych na terenie gminy występuje z ramienia Prezydium G.R.N.

Zlecanie przez Prezydium G.R.N. gminnemu instruktorowi rolnemu innych czynności poza przewidzianymi niniejszą instrukcją nie może mieć miejsca; w wyjątkowych wypadkach tylko za zgodą Prezydium P.R.N.

Instruktor z ramienia Prezydium G.R.N. współdziała i dopilnowuje wykonania prac rolnych, jakie gmina ma do wykonania w myśl obowiązujących przepisów.

Na polecenie Prezydium G.R.N. instruktor referuje sprawy rolne i udziela wyjaśnień na posiedzeniach G.R.N., jednakowoż w głosowaniu nie bierze udziału, jeżeli nie jest członkiem Rady.

Instruktor informuje bieżąco Prezydium G.R.N. i Komisję Rolną o sprawach rolnych na terenie gminy.

Instruktor bierze udział w pracach Komisji Rolnej z głosem doradczym. Jeżeli jest członkiem Komisji bierze udział w głosowaniu.

Instruktor występuje z wnioskami, udziela Komisji Rolnej G.R.N. lub jej członkom wyjaśnień i dostarcza zebranych w swej pracy materiałów potrzebnych Komisji w związku z pracą nad projektami uchwał Rady lub Prezydium, albo w związku z przeprowadzeniem kontroli społecznej.

Instruktor przedstawia zagadnienia wynikające z toku pracy do rozważenia na Komisji Rolnej.

Współdziałanie z organizacjami polityczno-społecznymi, spółdzielczymi, spółdzielniami produkcyjnymi i Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi (P.G.R.)

Instruktor w wykonaniu swych zadań ściśle współpracuje:

a) z miejscowymi organami P.Z.P.R. oraz Z.S.L. na terenie gminy,
b) z oddziałem gminnym i z gromadzkimi kołami ZSCh wraz z ich ogniwami: grupy producentów, koła gospodyń, komitety członkowskie, gminne rady kontroli, kierownicy świetlic i inni.
c) z gminną Spółdzielnią „Samopomoc Chłopska”
d) z miejscowym Spółdzielczym Ośrodkiem Maszynowym (S.O.M.)
e) z istniejącymi spółdzielniami produkcyjnymi i Państwowym Ośrodkiem Maszynowym (P.O.M.), niezależnie od tego czy ten ostatni ma swą siedzibę na terenie gminy, czy poza nią, ale obejmuje swym zasięgiem działania i teren gminy,
f) z istniejącymi na terenie gminy Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi (P.G.R.) i szkołami rolniczymi, które przez swych fachowych pracowników z zakresu produkcji roślinnej i zwierzęcej udzielają instruktorowi pomocy, porad i wskazówek,
g) z gminną Kasą Spółdzielczą,
h) z Z.M.P. — w szczególności na odcinku przysposobienia rolniczego.

Współdziałanie z wymienionymi instytucjami, organizacjami lub przedsiębiorstwami, zależnie od występującego zagadnienia, ułatwi, zapewni i da możność instruktorowi wykonanie zadań.

Instruktor:
a) bierze udział w zebraniach miejscowych instytucji i organizacji poświęconych sprawom rolnym,
b) informuje na tych zebraniach o przebiegu poszczególnych akcji lub o zaplanowanych zadaniach z podkreśleniem stwierdzonych niedociągnięć,
c) organizuje z ramienia Prezydium G.R.N. odprawy gminne i gromadzkie przy współudziale i pomocy przewodniczących kół ZSCh, aktywu miejscowych organizacji i instytucji — dla omówienia specjalnych zagadnień jak: akcje siewne, wiosenne, jesienne, żniwno-omłotowe, sianokosy,
d) wykorzystuje odprawy sołtysów w gminie, omawiając z nimi bieżące zagadnienia, informuje się o potrzebach miejscowych gromad i uzgadnia dni przyjazdów do poszczególnych gromad.

Charakter pracy instruktora

Gminny instruktor rolny, będąc jednocześnie przedstawicielem G.R.N., wykonując swą pracę, powinien opierać się w gromadzie na Kołach Gromadzkich i grupach producentów ZSCh i korzystać z pomocy politycznej i fachowej innych instytucji i organizacji.

Instruktor stosuje środki i sposoby szczegółowo omówione w następnych rozdziałach niniejszej instrukcji, zmierzające do podniesienia produkcji rolnej.

Instruktor:
a) współdziała z czynnikami, organizującymi spółdzielnie produkcyjne,
b) przeciwdziała wszelkim próbom wrogiej propagandy i agitacji, utrudniających lub hamujących wykonanie zadań,
c) dopilnowuje i w razie potrzeby występuje do Prezydium G.R.N. lub innych miejscowych czynników o pomoc przy przeprowadzaniu w gromadach i gospodarstwach poszczególnych zadań produkcyjnych,
d) otacza opieką pod względem fachowo-rolnym i w zakresie zaopatrzenia w niezbędne środki produkcji resztówki, znajdujące się na terenie gminy, będące w zagospodarowaniu Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" względnie Prezydium G.R.N.,
e) współpracuje z powiatowymi instruktorami fachowymi poszczególnych specjalności w zakresie prowadzonych przez nich prac na terenie gminy; informuje ich o potrzebach miejscowych, o przebiegu prowadzonych prac, niedociągnięciach i trudnościach, uzyskując od nich wskazania organizacyjne i fachowe,
f) posługuje się w swej pracy specjalnymi instrukcjami wydanymi przez Państwową Służbę Rolną.

W zakresie zaopatrzenia i zbytu instruktor:
a) bierze czynny udział w sprawach związanych z zaopatrzeniem w niezbędne środki produkcji — wsi i ich dystrybucją,
b) współdziała w zbycie produktów rolnych jak: tuczników, zboża, warzyw, owoców, okopowych, mleka, jaj, drobiu itp. — przez propagowanie szerokiej kontraktacji produkcji rolniczej,
c) informuje rolników o instytucjach powołanych do spraw zaopatrzenia i zbytu, zwłaszcza nasion kwalifikowanych i materiału hodowlanego, informuje gdzie, jak i co należy załatwić; podejmuje interwencje dla usunięcia trudności.

Instruktor rolny powinien:
a) znać dokładnie organizację Państwowej Służby Rolnej, szczególnie na szczeblu powiatowym.
b) znać zasady organizacyjne spółdzielni produkcyjnych oraz spółdzielni zaopatrzenia i zbytu,
c) orientować się w organizacji obrotu zwierzętami hodowlanymi i użytkowymi oraz zbożami nasiennymi;
d) wiedzieć kto przeprowadza kontraktację poszczególnych upraw, kto przeprowadza rozliczenia, dokonuje wypłat i innych zasadniczych czynności, aby móc informować rolników, do kogo, gdzie mogą się udać, aby załatwić swoje sprawy w interesującym ich zakresie.

W swych pracach na terenie gminy i gromad instruktor działa w oparciu o:
a) organizacje polityczne i organizacje masowe (ZSCH, ZMP, Zw. Rob. i Pr. Rol.) swego terenu,
b) sołtysów gromadzkich,
c) zarządy kół gromadzkich ZSCH,
d) kierowników grup producentów,
e) instruktorów poradnictwa żywieniowego,
f) gromadzkich przodowników weterynaryjnych.

W wypadkach klęsk żywiołowych (pożar, gradobicie, powódź) instruktor z ramienia G.R.N. organizuje wspólnie z powołanymi czynnikami pomoc.

Instruktor współdziała w zleconym zakresie przy zbieraniu danych statystycznych o rolnictwie na terenie gminy.

W zakresie znajomości terenu i wiadomości fachowych instruktor, aby spełniać swoje zadanie powinien:
a) poznać teren swej pracy, znać potrzeby rolników mało i średniorolnych,
b) podnosić swą wiedzę polityczną i społeczną oraz fachową; pracę swą wykonywać w interesie mało i średniorolnych,
c) pogłębiać swoje wiadomości fachowe, bądź to na organizowanych w tym celu kursach, bądź przez dokształcanie się na kursach korespondencyjnych*) oraz przez czytanie fachowych wydawnictw,
d) w szczególności każdy instruktor jest obowiązany prenumerować i czytać miesięcznik „Instruktor Rolny" jako niezmiernie cenny w pracy zawodowej materiał, stale do niego zaglądać i czerpać odpowiedzi na różne wątpliwości, występujące w pracy**)

W zakresie propagowania i szerzenia wiedzy fachowej wśród rolników — instruktor:
a) udziela rolnikom porad fachowych w zakresie upraw i hodowli w bezpośrednich kontaktach, na zebraniach i odprawach,
b) wygłasza w świetlicach gromadzkich (zwłaszcza w zimie) popularne pogadanki z dziedziny rolnictwa jak, upraw, hodowli, ochrony roślin oraz omawia bieżące zagadnienia interesujące rolników — w/g ustalonego planu; współorganizuje pokazy filmów, przezroczy i tp.,
c) urządza dla chłopów w P.G.R.-ach jako wzorowych socjalistycznych gospodarstwach, zakładach doświadczalnych i szkołach rolniczych, jeżeli takie są w okolicy — w porozumieniu z dyrekcjami tychże — pokazy nowoczesnych metod pracy, stosowania nowoczesnych maszyn i narzędzi, wprowadzenia nowych naukowych metod uprawy roli, stosowania odpowiednich płodozmianów, stosowania właściwych do gleby i rodzajów upraw nawozów sztucznych, racjonalnej hodowli itp.,
d) propaguje zakładanie t.zw. „Chat-laboratoriów" i kółek Miczurinowskich, w oparciu o okoliczne szkoły rolnicze, lub gospodarstwa doświadczalne instytutów naukowych, jeżeli takie istnieją w okolicy oraz o koła gromadzkie ZSCH (grupy producentów),
e) organizuje z rolnikami zbiorowe lustracje poletek pokazowych oraz wycieczki do zakładów doświadczalnych,
f) wzbudza zainteresowanie rolników dla urzędowych publikacji z zakresu rolnictwa m. in. rozpowszechniając czytanie przez rolników plakatów i komunikatów, wydawanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, w związku ze specjalnymi akcjami jak siewna, żniwna, wykopków, itp. oraz dba, aby komunikaty te były wywieszone w miejscach widocznych,
g) ustala wspólnie z Zarządem Gminnego Oddziału ZSCh plan samokształcenia kół gromadzkich ZSCh i grup producentów na terenie gminy oraz ustala kalendarz obsługi kół ZSCh i grup, które prowadzą samokształcenie; — ponadto wskazuje książki, broszury, pisma fachowe i inne źródła potrzebne do samokształcenia w zakresie różnych zagadnień w rolnictwie,
h) typuje w porozumieniu z miejscowymi czynnikami społeczno-politycznymi kandydatów spośród młodzieży i wyróżniających się chłopów mało i średniorolnych, na różne kursa rolnicze i do szkół rolniczych, celem uzupełnienia kadr rolniczych.

Sprawy organizacyjno-biurowe

Instruktor — aby wywiązać się ze swych zadań — musi sobie zorganizować pracę, rozplanować ją w czasie i miejscu, zebrać niezbędne materiały statystyczne, potrzebne do różnych prac, stale je poprawiać, uzupełniać, aktualizować, aby bieżąco odpowiadały stanowi faktycznemu.

W tym celu instruktor:
a) sporządza miesięczne plany pracy w/g ustalonego wzoru w porozumieniu z Komisją Rolną GRN z góry na każdy miesiąc, z podziałem na poszczególne dni miesiąca z podaniem prac na terenie gromad i ewent. dalszych wyjazdów; plan tak układa, aby był realny, to jest by

*) kursa takie prowadzi Państwowy Zakład Korespondencyjnego Kształcenia Rolniczego, Warszawa, ul. Filtrowa 57, który w tym względzie udzieli wszelkich informacji.

**) W miarę możności instruktor rolny winien zabierać głos na łamach „Instruktora Rolnego", dzielić się doświadczeniami i spostrzeżeniami, oraz kierować zapytania w kwestiach wątpliwych.

mógł być w pełni wykonany. Materiał do sporządzenia takiego planu czerpie:

z wytycznych otrzymanych na miesięcznych odprawach w Wydziale Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium P.R.N.;

z publikowanych co miesiąc aktualnych prac Państwowej Służby Rolnej, zamieszczanych w „Instruktorze Rolnym" w rubryce „organizacja pracy instruktorskiej";

z napływającej korespondencji i poszczególnych zleceń Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium P.R.N.;

z bieżących aktualnych spraw wynikających na terenie gminy i zleceń Prezydium G.R.N.

b) w miesięcznym planie prac przeznacza jeden stały dzień w tygodniu na przyjęcia interesantów w biurze Prezydium G.R.N. Dzień ten uzgadnia z Prezydium G.R.N i oznacza odpowiednią wywieszkę na drzwiach miejsca urzędowania. Przy układaniu planu prac jeden dzień w tygodniu może być zarezerwowany na załatwienie nieprzewidzianych spraw bądź w terenie, bądź w biurze. W pozostałe dni tygodnia instruktor powinien być na gromadzie, pilnować wykonania zadań, udzielać fachowych porad, organizować pracę,

c) prowadzi dziennik czynności (w/g ustalonego wzoru) wpisując do niego co i gdzie robił, jakie sprawy załatwiał, spostrzeżone w terenie osiągnięcia, braki i niedociągnięcia, życzenia rolników itp. Dziennik ułatwia kontrolę czynności instruktora przez Prezydium G.R.N. oraz organa fachowe, a zarazem dane z dzienniczka instruktor wykorzystuje do sporządzenia sprawozdania miesięcznego, ze swej działalności. Sprawozdania te przedkłada Komisji Rolnej GRN na posiedzeniu przewidzianym planem do 2-go każdego m-ca, a następnie przesyła za pośrednictwem Prezydium G.R.N w ustalonym terminie Wydziałowi Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium P.R.N.

d) prowadzi zeszyt wyjazdów do którego wpisuje datę, miejsce i cel wyjazdu; zeszyt ten pozostaje w biurze Prezydium G.R.N. w celu ustalenia w każdym dniu: miejsca, czasu i celu pobytu instruktora,

e) prowadzi akta spraw ze swego zakresu działania, grupując je rzeczowo w odpowiednich teczkach, które przechowuje w biurze Prezydium G.R.N. w miejscu należycie zabezpieczonym,

f) obsługę kancelaryjną zapewnia instruktorowi Prezydium G.R.N w szczególności przyjmowanie korespondencji, przepisywanie na maszynie, wysyłkę korespondencji, zaopatrzenie w materiały piśmienne itp.

g) prowadzi podręczny zeszyt statystyczny, zawierający najniezbędniejsze liczby, konieczne do planowania i wykonywania zadań a dotyczące według gromad: obszaru gruntu i użytkowania rodzaju gleby, ilości i wielkości gospodarstw, powierzchni poszczególnych upraw, stanu poszczególnych gatunków zwierząt, stanu i rozmieszczenia reproduktorów i tp.*). Dane te instruktor czerpie z materiałów sporządzonych dla G.U.S.-u, dla potrzeb zainteresowanych władz i miejscowych potrzeb gminy; zeszyt statystyczny instruktor bieżąco uzupełnia i aktualizuje na podstawie coraz lepszej znajomości terenu i w oparciu o dane zebrane przez sołtysów,

h) ponadto instruktor dla ułatwienia swej pracy prowadzi wykaz grup producentów na terenie gminy wraz z nazwiskami kierowników tych grup i listę członków.

Zadanie produkcyjne gminy i gromad

Plan państwowy w rolnictwie dla całego kraju opracowuje się na podstawie materiałów terenowych. Im materiały statystyczne są dokładniejsze, tym realniejsze są plany produkcyjne i odpowiadają one rzeczywistym możliwościom produkcyjnym. Dlatego też instruktor przy zbieraniu i zestawianiu dla gminy materiałów do planów z poszczególnych gromad musi pamiętać, że wszelkie dane winny odpowiadać rzeczywistości, co ułatwia realne rozłożenie zadań produkcyjnych na gromady, a następnie i na gospodarstwa: tym łatwiejsze stanie się wykonanie tych zadań pod względem ilości, jakości i wydajności w uprawie i hodowli przez poszczególne gospodarstwa.

Po przydziale przez Wydział Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium P.R.N. zadań produkcyjnych na gminę instruktor:

a) bierze udział w zebraniu Komisji Rolnej G.R.N. z udziałem przedstawicieli Partii Politycznych, sołtysów, Zarządu Oddziału Gminnego ZSCh i Zarządu Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" oraz innych instytucji; na zebraniu tym po przedyskutowaniu zadań ustala się projekt rozdziału zadań na gromady, celem przedstawienia go Prezydium G.R.N. oraz ustala się terminy zebrań gromadzkich,

b) po przyjęciu przez Prezydium G.R.N. projektu zadań na gromady instruktor przy pomocy sołtysów rozdziela zadania na gromady,

c) przed zebraniami gromadzkimi powoduje, aby sołtys wspólnie z gromadzkim aktywem polityczno-społecznym dokonał wstępnego rozdziału zadań produkcyjnych na gospodarstwa,

d) na zebraniach gromadzkich instruktor omawia i uzasadnia główne kierunki produkcji wynikające z planu państwowego, a stąd i zadania przypadające na gromady, w szczególności: że należy możliwie zwiększyć uprawę tych zbóż, które na danej glebie dają największy plon, szczególnie pszenicy, jęczmienia, że należy zwiększyć uprawę roślin przemysłowych: buraka cukrowego, ziemniaków przemysłowych, rzepaku, lnu, konopi, jako podstawowych surowców dla przemysłu krajowego, w/g rejonów upraw,

że zwiększenie uprawy roślin pastewnych motylkowych, mieszanek stwarza bazę paszową dla rozwoju hodowli; to samo dotyczy poplonów, jako uzupełnienie bazy paszowej i zarazem środek podniesienia kultury i produktywności gleby,

że trzeba skoncentrować wysiłki w kierunku zwiększenia pogłowia: bydła, trzody chlewnej, owiec, drobiu, a tym samym zwiększyć dostawę tuczu, mleka, jaj — jako podstawowych artykułów dla potrzeb wzrastających mas pracujących w mieście i na wsi,

e) po przedyskutowaniu zadań produkcyjnych przypadających na gromadę pod kątem potrzeb planu państwowego i po wniesieniu ewentualnych zmian i uzupełnień uzasadnionych możliwościami produkcyjnymi gromady, powoduje podjęcie uchwały przez zebranie gromadzkie o przyjęcie zadań do wykonania,

f) dopilnowuje, aby uchwały gromadzkie były złożone w ustalonym terminie przez sołtysów Prezydium G.R.N., które zatwierdza je w formie zestawienia w/g gromad jako zadania produkcyjne dla całej gminy.

Pomoc sąsiedzka

Ważną rolę w organizacji pracy na wsi odgrywa należycie zorganizowana i ujęta pomoc sąsiedzka, zwłaszcza przy robotach terminowych i w okresach akcji o dużym nasileniu. Stosownie do obowiązującego dekretu* o pomocy sąsiedzkiej — powinni korzystać z niej ci spośród mało i średniorolnych, którzy nie mają (lub nie mają dostatecznego) sprzężaju, maszyn, narzędzi. W okresie pilnych robót wszystkie siły pociągowe i maszyny znajdujące się w gromadzie muszą być w pełni wykorzystane; żadne potrzebujące pomocy gospodarstwo mało i średniorolne nie może być pominięte.

Instruktor więc powoduje:

a) aby na czas przed okresem zbliżających się robót (siewy wiosenne i jesienne, żniwa, omłoty, orki, podorywki, wykopki itp.) w każdej gromadzie był opracowany przez sołtysa przy udziale gromadzkiego aktywu polityczno-społecznego i przedstawicieli biedoty plan pomocy sąsiedzkiej, obejmujący z imienia i nazwiska kto potrzebuje pomocy, jakiej i kiedy, a kto ma ją udzielić,

b) aby plany gromadzkie sołtysi przedstawili w odpowiednim czasie do zatwierdzenia Prezydium G.R.N.,

c) uświadamia korzystających z pomocy, aby pod formą pomocy sąsiedzkiej, mimo ujęcia jej w plan, nie byli wyzyskiwani przez udzielających im tę pomoc; dba więc o klasowy charakter odpłatności pomocy sąsiedzkiej.

d) informuje, że uchylający się od udzielania pomocy sąsiedzkiej będą karani grzywną i aresztem. W wypadku oporu lub uchylenia się od udzielania pomocy sąsiedzkiej podaje wniosek do Prezydium G.R.N. celem wyciągnięcia właściwych konsekwencji.

Likwidacja odłogów i ugorów

Stosownie do obowiązującego dekretu z dn. 30.III.45 r. (Dz. U. R. P. Nr 11 z 1945 r. poz. 59) o przymusowym zagospodarowaniu użytków rolnych Prezydia G.R.N. czuwają nad właściwym zagospodarowaniem wszystkich gruntów zdatnych pod uprawę rolną, a niezagospodarowanych. Tam więc na te-

---

*) Wzór takiego zeszytu znajdzie instruktor w „Instruktorze Rolnym" Nr 9 str. 56 z 1950 r.

* Dekret o pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie z 12.IX. 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 320 i przedłużenie w 1950 r. Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 125) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i R.R. o normach wynagrodzeń za świadczenia z tytułu pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie z dn. 19.X.50 r. (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 475).

renie gminy istnieją jeszcze odłogi lub ugory, instruktor dokłada wszelkich starań, występuje z inicjatywą, przedkłada odpowiednie wnioski do Prezydium G.R.N., Komisji Rolnej, podejmuje akcję z aktywem polityczno-społecznym, aby odłogi i ugory zagospodarować,

Instruktor wyjaśnia:

że pod pojęciem „odłogów" rozumie się grunty nieużytkowane co najmniej od 2 lat, a za „inne użytki rolne" zwane ugorami, uważa się wszystkie inne grunty, nadające się do uprawy, a nie zagospodarowane,

że przez zagospodarowanie trzeba rozumieć nie tylko przeoranie, ale należytą uprawę, obsiew, pielęgnację i zbiory,

że w przejęciu do zagospodarowania mają pierwszeństwo P.G.R. i Spółdzielnie Produkcyjne, gdy chodzi o większe powierzchnie i dogodne położenie w stosunku do ich obszaru,

że poza P.G.R. i Spółdzielniami Produkcyjnymi istnieje następująca kolejność form zagospodarowania:

a) zespoły uprawowe, składające się co najmniej z 5 bezrolnych, mało i średniorolnych chłopów, którzy podejmą się uprawy na zasadach zespołowych,
b) Gminne Spółdzielnie „Samopomoc Chłopska",
c) gromady lub grupy gromad zobowiązane do zagospodarowania odłogów lub ugorów, przekazanych im w tym celu przez Prezydium G.N.R.,
d) indywidualni rolnicy, zagospodarowujący na własny rachunek. Ponadto instruktor wyjaśnia, że zagospodarowanie zespołowe zapewnia każdemu z członków zespołu udział w plonach, którego wysokość zależy od urodzaju i od wkładu pracy siły ludzkiej i pociągowej oraz od wkładów w ziarnie siewnym i nawozach.

W zakresie ulg instruktor wyjaśnia:

że od zagospodarowania odłogów i ugorów nie płaci się w ciągu okresu użytkowania żadnego czynszu dzierżawnego czyli użytkuje się je bezpłatnie,

że przy zagospodarowaniu przez indywidualnych rolników zwolnienie całkowite z podatku gruntowego przysługuje za pierwsze dwa lata przy zagospodarowaniu odłogów, a w następnych latach przy zagospodarowaniu odłogów i od pierwszego roku przy zagospodarowaniu ugorów stawka podatkowa wynosi tylko 8% w okresie użytkowania, nie dłuższym jednak niż 6 lat,

że Spółdzielnie Produkcyjne, zespoły uprawowe, Gminne Spółdzielnie „Samopomoc Chłopska" i gromady korzystają z dalej idących ulg (tak odłogów, jak i ugorów) i wolne są od podatku gruntowego na przeciąg okresu użytkowania, nie dłuższy jednak niż 6 lat, licząc od roku oddania ich w użytkowanie,

że zarówno zagospodarowane odłogi jak i ugory wolne są od wpłat na społeczny fundusz oszczędnościowy rolnictwa na zasadzie wydawanych corocznie zarządzeń w tym względzie przez Ministerstwo Finansów.

W celu zagospodarowania odłogów bądź ugorów — instruktor:

a) bierze udział w opracowaniu planu zagospodarowania,
b) współpracuje w organizowaniu zespołów uprawowych,
c) pomaga w uzyskaniu kredytów, nawozów sztucznych, nasion, w uprawie przez wykorzystanie maszyn, SOM-ów i POM-ów, bądź sprzężaju i maszyn w drodze pomocy sąsiedzkiej.

Instruktor sygnalizuje Prezydium G.R.N o wypadkach występowania na terenie gminy prób wroga klasowego, zmierzających do pozostawienia lub stworzenia terenów odłogowych.

Instruktor współpracuje przy zagospodarowaniu nieużytków t.j. gruntów nienadających się pod uprawę.

Kredyty

Państwo Ludowe przeznacza co roku na siewy wiosenne i jesienne, kontraktację upraw i hodowli, rozwój produkcji zwierzecej znaczne sumy na pomoc kredytową dla mało i średniorolnych chłopów.

Kredyty te są przeznaczone na zakup nawozów sztucznych, nasion kwalifikowanych, sadzeniaków, orkę, likwidację odłogów, zaliczkowanie kontraktowanych upraw szczególnie przemysłowych, zakup materiału hodowlanego, zagospodarowanie użytków zielonych, prace melioracyjne.

Na rozprowadzenie tych kredytów przewidziane są pewne określone terminy. Rozdziału kredytów dokonują specjalne komisje na poszczególnych szczeblach. Komisja taka działa i w gminie.

Instruktor w zakresie kredytów powinien:

a) wiedzieć kiedy, jakie, na jakie cele, dla kogo są przyznane kredyty,
b) powiadamiać rolników przez sołtysów na zebraniach gromadzkich, powiadamiać koła gromadzkie ZSCh o możliwościach uzyskania pomocy kredytowej przez mało i średniorolnych, o warunkach kredytowych, o terminach składania na ustalonych formularzach podań i podejmowaniu kredytów, względnie towarów, zamiast udzielonego kredytu w gotówce, na podstawie uproszczonych skryptów dłużnych,
c) sprawdzać, czy gminne kasy spółdzielcze sprawnie i we właściwym czasie przydzielają kredyty członkom grup plantatorów i hodowców oraz mało i średniorolnym. Akcje te przeprowadza w uzgodnieniu z Komisją Rolną Prezydium G.R.N.,
d) czuwać, by Zarząd Oddziału ZSCh w ustalonym terminie zaopiniował podania o kredyty a kasa spółdzielcza w ustalonym terminie uruchomiła kredyt i przesłała listę przyznanych kredytów celem realizacji do Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska". Tu również działa w uzgodnieniu z Komisją Rolną Prezydium Gminnej Rady Narodowej,
e) powiadamia w wypadkach niedociągnięć w opiniowaniu i rozprowadzaniu kredytów Prezydium G.R.N., Wydział Rolnictwa i Leśnictwa P.R.N. oraz Zarząd Oddziału Powiatowego ZSCh,
f) orientować się w wysokościach zgłaszanych zapotrzebowań na kredyty przez mało i średniorolnych chłopów na poszczególne cele w stosunku do przyznanych kredytów do rozprowadzenia, orientować się w stopniu wykorzystania kredytów, notować swoje spostrzeżenia, obserwacje i wnioski z nich podawać w sprawozdaniu Prezydium G.R.N. i Wydziałowi Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium P.R.N.

Nawozy sztuczne

Przydział nawozów sztucznych i wapna nawozowego na poszczególne kampanie stale wzrasta. W zaopatrzeniu w nawozy sztuczne istnieje pewna kolejność, mianowicie: Spółdzielnie Produkcyjne, członkowie grup plantatorów zawierających kontrakty, gospodarstwa mało i średnioralne, pozostali odbiorcy. Zwykle określone są terminy, które instruktor powinien znać, a do których poszczególne grupy odbiorców powinny zaopatrywać się w nawozy.

Instruktor:

a) powinien orientować się w ilości i jakości nawozów potrzebnych na gminę,
b) sprawdza, czy ustalone rozdzielnikiem nawozy pod względem ilości i rodzaju nadeszły w porę do spółdzielni gminnej, w razie opóźnienia dostaw informuje Prezydium G.R.N. i podejmuje z czynnikami polityczno-społecznymi środki zaradcze,
c) czujnie śledzi za wykupem, dopilnowuje i sygnalizuje Prezydium G.R.N. i Wydziałowi Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium P.R.N. jeżeli zachodzi obawa niewybrania nawozów sztucznych, pozostania remanentów,
d) współdziała z instruktorami powiatowymi służby rolnej i aparatem fachowym instytucji kontraktujących w udzielaniu porad fachowych na zebraniach i bezpośrednio jakie nawozy, na jakich glebach i w jakim dawkowaniu należy stosować pod poszczególne rośliny, podkreślając ich opłacalność oraz wpływ na wzrost plonu,
e) propaguje stosowanie wapna nawozowego, szczególnie na glebach bezwapiennych i kwaśnych oraz nawozów sztucznych a szczególnie potasowych na łąki i pastwiska.

Dla przekonania rolników o skuteczności nawozów sztucznych i ich właściwego stosowania propaguje zakładanie przez rolników poletek pokazowych, zwłaszcza zainteresowuje w tym względzie członków przysposobienia rolniczego.

Nasiona i siewy, sadzeniaki

Podstawowym elementem zwiększenia plonów jest stosowanie w jak największym rozmiarze w gospodarstwach nasion uszlachetnionych, sadzeniaków kwalifikowanych, zdrowych jednolito-odmianowych. Jak wiadomo zboża i ziemniaki używane z własnego gospodarstwa w ciągu dłuższego czasu jako nasiona i sadzeniaki wyradzają się i obniżają plony.

Instruktor uświadamia rolników o korzyściach stosowania nasion kwalifikowanych, przekonuje ich między innymi tym, że ziarno kwalifikowane dobrze czyszczone:

a) daję oszczędność wysiewu nasion od 20 do 30 kg na 1 ha,
b) zwieksza plon zboża od 2 do 3 q na 1 ha,
c) zapobiega zachwaszczeniu pól.

Instruktor współdziała w ustalaniu zapotrzebowania na poszczególne sezony niezbędnych ilości i gatunków nasion kwalifikowanych.

Nasiona kwalifikowane i sadzeniaki dostarczane przez PGR za pośrednictwem Centrali Nasiennej do Gminnej Spółdzielni nie wystarczają przeważnie jeszcze, aby zaspokoić całkowicie potrzeby wszystkich rolników, dlatego instruktor:

a) dopilnowuje, aby spółdzielnie gminne zaopatrywały w te nasiona przede wszystkim spółdzielnie produkcyjne, grupy plantatorów na kontrakty i bloki nasienne,
b) podejmuje propagandę i stosuje wskazania w tym względzie Prezydium G.R.N., aby rolnicy wymieniali zboże do siewu na nasiona jednolito-odmianowe w drodze wymiany sąsiedzkiej, szczególnie u tych co prowadzą bloki nasienne i mają jednolito-odmianowe zboże, w odpowiednim stosunku jaki został ustalony,
c) typuje gromady na bloki nasienne, rejestruje bloki nasienne i pola tych rolników, którzy plantują kultury kwalifikowane, aby plony zebrane z tych pól nie szły na konsumcję, ale były przeznaczone do dalszego siewu,
d) dopilnowuje, aby rolnicy w uruchamianych stacjach czyszczenia i zaprawiania w SOM-ch, POM-ch, P.G.R i Spółdzielniach Produkcyjnych oraz prywatnych należycie czyścili ziarno siewne i zaprawiali je środkami, w które powinni zaopatrzyć się w gminnej spółdzielni.

W zakresie nasion motylkowych uprawianych na ziarno, na śródplony i poplony instruktor:

a) podejmuje akcje, aby gospodarstwa zaopatrywały się w te nasiona w dostępnych ilościach w gminnej spółdzielni,
b) ponieważ nasion tych zwykle z dostaw do spółdzielni nie wystarcza, propaguje, aby spółdzielnie produkcyjne, gospodarstwa chłopskie wygospodarowały część sprzętu roślin motylkowych na własny użytek nasienny.

Z i e m n i a k stanowi powszechny produkt spożywczy dla ludzi, podstawową paszę dla zwierząt gospodarskich i ważny surowiec dla przemysłu. Zjawisko wyradzania się ziemniaków zwłaszcza wobec tak groźnych chorób jak rak ziemniaczany i wirusy wymaga ścisłej selekcji, wymiany sadzeniaków na jednolito-odmianowe zdrowe rako-odporne.

W tym celu instruktor:

a) propaguje, aby rolnicy już w czasie wegetacji ziemniaków wybierali pola zdrowych ziemniaków dobrze wyrośniętych, przy mniejszych uprawach — palikowali odpowiednie krzaki, wczasie wykopków oddzielnie wybierali i oddzielnie kopcowali z przeznaczeniem na sadzenie w przyszłym roku,
b) powoduje przy pomocy Prezydium G.R.N. i aktywu polityczno-społecznego wymianę przez rolników ziemniaków w P.G.R., Spółdzielniach Produkcyjnych na ziemniaki jednolito-odmianowe i zdrowe oraz pomiędzy sąsiedzkimi gospodarstwami, a jeszcze lepiej z sąsiedzkich gromad, gmin i powiatów.

Instruktor dopilnowuje, aby wszelkie prace przedsiewne, same siewy wiosenne, siewy poplonów i jesienne oraz sadzenia były dokonane we właściwym czasie, terminowo i zgodnie z zadaniami produkcyjnymi przewidzianymi dla poszczególnych gromad.

Wykorzystanie maszyn

Stosowanie nowoczesnych maszyn w rolnictwie ma podstawowe znaczenie dla podniesienia plonów, poza tym ułatwia, usprawnia, oszczędza czas rolnikowi. Państwo Ludowe uruchomiło Spółdzielcze Ośrodki Maszynowe (S.O.M.) i Państwowe Ośrodki Maszynowe (P.O.M.) oraz zaopatruje rolników w maszyny indywidualnego użytkowania.

Ośrodki te obsługują rolników różnymi maszynami, jak: traktory, brony, kultywatory, maszyny do czyszczenia i zaprawiania ziarna, siewniki zbożowe i nawozowe, snopowiązałki, żniwiarki, kosiarki, młockarnie i inne.

Dbanie o jak największe i jak najlepsze wykorzystanie maszyn z ośrodków (SOM-ów, POM-ów) i prywatnych wchodzi w zakres obowiązku instruktora, który:

a) propaguje staranną, terminową uprawę mechaniczną w robotach przygotowawczych i w czasie kampanii siewnych: wiosennej i jesiennej, w czasie żniw, sianokosów, omłotów i wykopków,
b) współdziała z członkami Komisji Rolnej Gminnej Rady Narodowej, z Komitetami Członkowskimi i Gminnymi Radami Kontroli w sprawdzaniu czy maszyny w S.O.M-ach i gospodarstwach chłopskich na czas są wyremontowane i przygotowane przed poszczególnymi kampaniami (orki, siewy, żniwa, omłoty, sianokosy), jeżeli nie — przedstawia stan Prezydium G.R.N., zainteresowuje tym stanem gminny aktyw polityczno-społeczny celem podjęcia środków zaradczych,
c) bierze czynny udział w ustalaniu prac na poszczególne gromady maszynami spółdzielczego ośrodka maszynowego i planu prac maszyn prywatnych w drodze pomocy sąsiedzkiej,
d) jest w stałym kontakcie z P.O.M.-em, wskazując mu, którzy rolnicy i gdzie jakie roboty mogą wykonać maszynami P.O.M.-u a rolników w tym celu uświadamia i organizuje,
e) śledzi działalność i wykorzystanie maszyn w poszczególnych okresach prac.

Szczególnie instruktor kładzie nacisk na siew rzędowy, wyjaśniając rolnikom wyraźne stąd korzyści jak np.:

a) dużą oszczędność w ziarnie siewnym,
b) równe wschody i równe dojrzewanie,
c) skuteczną walkę z chwastami,
d) podniesienie przeciętnego plonu od 1 do 3 q z ha,

Po zakończeniu prac polnych w porozumieniu z Komisją Rolną Gminnej Rady Narodowej zwraca uwagę S.O.M.-om i gospodarstwom prywatnym, aby maszyny na sezony martwe były oczyszczane, wyreperowane, wysmarowane i postawione pod dachem.

Zadania pielęgnacyjne roślin i walka z chwastami

Zadania rolnika nie kończą się na zasiewie ziarna, ale wymagają stałej troskliwej opieki rolnika i ochrony przed chwastami.

Instruktor dopilnowuje:

a) wykopania przez rolników przed zimą bruzd, przegonów, oczyszczenia rowów odpływowych,
b) odprowadzenia z pól wczesną wiosną nadmiernych wód zastojowych przez odświeżenie przegonów i rowów oraz niszczenia pojawiającej się skorupy lodowej tam, gdzie ona występuje i zagraża wyprzeniu roślin przez zduszenie z powodu braku dostępu powietrza,
c) sprawdzenia wczesną wiosną stanu ozimin czy pszenica, żyto, rzepak, koniczyny nie zostały uszkodzone przez mrozy, śniegi, nadmierną wilgoć, myszy i t.p.

W razie stwierdzenia uszkodzeń w większych rozmiarach instruktor:

a) zbiera dane o uszkodzeniach co do powierzchni i rodzajów roślin w liczbach bezwzględnych i procentach do całego obszaru zasiewu w danych rodzajach roślin w gminie. Składa o tym meldunek Wydziałowi Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium P.R.N. za pośrednictwem Prezydium G.R.N.,
b) w razie potrzeby zwraca się do Prezydium G.R.N., aby Komisja Rolna Gminnej Rady Narodowej lub specjalnie powołana komisja spośród aktywu polityczno-społecznego stwierdziła protokólarnie rozmiar zniszczenia i ustaliła czy oziminy należy ratować nawozami sztucznymi, czy też zaorać i dokonać nowych zasiewów,
c) przekazuje niezwłocznie protokół z ustalenia komisji za pośrednictwem Prezydium G.R.N. Wydziałowi Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium P.R.N. wraz z zapotrzebowaniem na nasiona, nawozy, (gdy ich brak w gminnej spółdzielni), kredyty,
d) dopilnowuje, aby niezbędna pomoc była udzielona rolnikom ze strony gminnej spółdzielni i kasy spółdzielczej tak aby pola nie ugorowały,
e) zaleca rolnikom w wypadkach mniejszych uszkodzeń zastosowanie we właściwej porze saletry dla przywrócenia normalnego wzrostu i zapobiegnięcia obniżeniu plonów.

Instruktor zwraca uwagę rolnikom na wykonanie we właściwym czasie bronowania łąk i pastwisk oraz innych upraw, na pielęgnowanie w czasie wzrostu roślin przez motyczenie i redlenie okopowych: buraków, marchwi, ziemniaków, pielenie lnu, motyczenie warzyw i tp.

Z w a l c z a n i e c h w a s t ó w jest niezmiernie ważne i zawsze aktualne we wszystkich prawie rodzajach i stadiach prac rolnika każdego z osobna i w zbiorowym zespołowym gromadzkim wysiłku.

Uświadomienie rolników o znaczeniu tej walki przez instruktora, wskazanie sposobu i środków tej walki staje się poważną dźwignią zwiększenia plonów. Wiadomo bowiem, że zbiory z pól wolnych od chwastów mogą być znacznie wyższe, niż z pól zachwaszczonych.

Instruktor w zakresie walki z chwastami w oparciu o fachowy aparat rolny powiatu udziela porad fachowych i daje wskazówki co do stosowania środków i wykonywania przez rolników prac zmierzających do walki z chwastami jak np.: racjonalna mechaniczna uprawa, odpowiednie nawożenie, siew maszynowy ziarnem doczyszczonym i zabejcowanym, systematyczne i stałe niszczenie chwastów we wszelkich uprawach przy pomocy narzędzi ręcznych, konnych, motorowych; motykowanie, pielenie, redlenie, wyrywanie ostu i innych chwastów nasiennych; dokonywanie podorywek i niszczenie na nich perzu; dopilnowywanie wykonywania zarzadzeń Służby Ochrony Roślin o obowiazku niszczenia chwastów.

Instruktor dba nie tylko o niszczenie chwastów w uprawach, ale również na miedzach, wygonach, rowach; szczegól-

nie dba żeby nie było odłogów i ugorów porośniętych chwastami, gdyż te miejsca zwłaszcza po dojrzeniu chwastów w czasie wiatru są rozsadnikami ich na okoliczne pola.

Instruktor otacza opieką uprawy przez cały czas wegetacji, udzielając odpowiednich porad rolnikom.

Walka z chorobami i szkodnikami roślin

Rola instruktora w walce z chorobami i szkodnikami roślin, krzewów, drzew owocowych polega na ścisłej współpracy z instruktorem ochrony roślin.

W szczególności instruktor rolny:

a) współdziała w organizowaniu prac, mających na celu ochronę roślin m.in. np. w poszukiwaniu stonki ziemniaczanej, selekcji negatywnej ziemniaków, i tp.
W wypadku pojawienia się stonki ziemniaczanej natychmiast powiadamia Stacje Ochrony Roślin, przesyłając znalezione okazy; powiadamia również stacje o ogniskach raka ziemniaczanego;

b) urządza pokazy i podaje sposoby zwalczania chorób i szkodników (np. słodyszka rzepakowego, myszy polnych, mszyc i innych),

c) dopilnowuje dostarczenia rolnikom przez spółdzielnie potrzebnych środków do zaprawy nasion, opryskiwania, opylań i innych,

d) współdziała z instruktorem ochrony roślin w walce z chorobami i szkodnikami drzew i krzewów owocowych, powodując w odpowiednim czasie zbieranie oprzędów i opryskiwanie drzew; przypomina rolnikom o zabezpieczeniu drzew na zimę przez okręcanie słomą, trzciną itp.

Prace okresowe

Instruktor pod kierunkiem Prezydium G.R.N. i przy współudziale aktywu polityczno-społecznego oraz sołtysów: w akcji wiosennej-siewnej dopilnowuje przede wszystkim spraw wynikających w tej akcji szczegółowo omówionych w poprzednich rozdziałach jak: zaopatrzenie w nawozy i nasiona siewne, sprawdzenia ich jakości, wymiany zboża na ziarno jednolito-odmianowe, czyszczenia i zaprawy ziarna, pomocy sąsiedzkiej, likwidacji odłogów, rozdziału kredytów, przygotowania i wykorzystania maszyn, przygotowania odpowiednich sadzeniaków, nasion okopowych i warzyw, wysadków i innych.

Ponadto instruktor:

a) dopilnowuje jak najwcześniejszego, gdy tylko zaistnieją warunki, przystąpienia przez wszystkich rolników do wiosennych robót polnych, pouczając, że wczesny siew zwiększa wysokość plonów,

b) zwraca uwagę rolników na zastosowanie wczesną wiosną włóki i brony,

c) dopilnowuje wspólnie z członkami Komisji Rolnej Gminnej Rady Narodowej i z czynnikami polityczno-społecznymi wykonania siewów i upraw okopowych zgodnie z podjętymi na zebraniach gromadzkich zadaniami produkcyjnymi,

d) bierze czynny udział w akcji kontraktowania upraw wiosennych.

W sianokosach wiosennych i jesiennych instruktor:

a) dopilnowuje sprzętu siana i roślin pastewnych w najwłaściwszym do tego czasie ze względu na zachowanie w nich wartości pokarmowej (okres kwitnięcia),

b) propaguje suszenie siana i motylkowych na kozłach, daszkach; organizuje w tym celu pokazy,

c) stara się stosownie do aktualnych zarządzeń, aby rolnicy mogli nabyć potrzebne im drzewo na budowę kozłów.

W akcji żniwnej instruktor:

a) dopilnowuje, aby były przygotowane wszelkie niezbędne środki, maszyny, narzędzia do jak najsprawniejszego przeprowadzenia żniw i czyszczenia ziarna,

b) dopilnowuje rozpoczęcia żniw w najkorzystniejszym dla zbiorów momencie,

c) współdziałając z Komitetami Członkowskimi i Gminnymi Radami Kontroli dba o to, aby gminna spółdzielnia zaopatrzyła rolników na czas w niezbędne narzędzia i materiały jak: kosy, osełki, babki, sznurek snopowiązałkowy, materiały pędne, smary do maszyn i wozów, płachty, płótno itp. w razie braku i trudności — sygnalizuje je Prezydium G.R.N. celem podjęcia środków zaradczych,

d) współdziała w organizowaniu pomocy sąsiedzkiej, innej pomocy żniwnej (ekipy pracownicze, młodzieżowe) zwłaszcza jeśli chodzi o tę ostatnią pomoc dla P.G.R.,

e) czuwa, aby sprzęt zbóż były dokonane szybko i sprawnie, co pozwoli uniknąć strat i da możność zebrania wyższych plonów, aby były wykorzystane każde dogodne chwile w razie niesprzyjających warunków atmosferycznych,

f) dopilnowuje, aby zżęte zboże nie leżało na garściach lub pokosach, lecz było zestawione w mendle, kuczki,

g) sporządza terminowo dane sprawozdawcze o akcji.

W zakresie podorywek instruktor propaguje, aby dokonano ich jak najwięcej zaraz po zestawieniu zbóż jak to się mówi „za kosą", uświadamiając, że opóźnienie podorywek zmniejsza ich znaczenie, a stanowią one podstawową akcję walki z chwastami, szczególnie z perzem przez bronowanie, sprężynowanie, kultywatorowanie.

Instruktor w celu orientacji na jakiej części ściernisk dokonano podorywek:

a) ustala za pośrednictwem sołtysów powierzchnię w hektarach i procentach zaplanowanych, a później dokonanych podorywek w stosunku do powierzchni ściernisk i podaje dane za pośrednictwem Prezydium G.R.N. w ustalonych terminach do Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium P.R.N.,

b) upowszechnia siew poplonów i ustala ich orientacyjną powierzchnię, jako zwiększenie pasz dla inwentarza i uzyskanie nawozu zielonego wzbogacającego glebę pod następne plony.

W zakresie omłotów instruktor:

a) bierze udział w ustalaniu planu omłotów kompletami młocarnianymi S.O.M.-ów i prywatnych, planu wykorzystania innych maszyn (silników),

b) współdziała z członkami Komisji Rolnej Gminnej Rady Narodowej, Komitetami Członkowskimi i Gminnymi Radami Kontroli w kontroli wykonania remontów i przygotowanie maszyn (w SOM-ie) do młocki,

c) organizuje próbne omłoty w gromadach wg ustalonych wytycznych, przesyłając dane w określonych terminach.

W akcji siewnej-jesiennej obowiązkiem instruktora jest dopilnować spraw wynikających z tej akcji omówionych już szczegółowo w niektórych poprzednich rozdziałach, a mających zastosowanie i do tej akcji dotyczących: zaopatrzenie w nasiona siewne, sprawdzenia ich jakości w gminnej spółdzielni, zaopatrzenia w nawozy sztuczne i zaprawy do ziarna, czyszczenia ziarna siewnego, wymiany zboża na ziarno siewne jednolito-odmianowe, rozdziału kredytów, zorganizowania pomocy sąsiedzkiej, likwidacji odłogów i ugorów, przygotowania i wykorzystania maszyn, narzędzi itp.

Ponadto instruktor:

a) interesuje się stanem magazynów gminnej spółdzielni czy zostały należycie przygotowane i zdezynfekowane,

b) typuje gromady na bloki nasienne,

c) zwraca uwagę rolnikom, aby obornik wywożony na pola był zaraz rozrzucany i przyorywany,

d) dopilnowuje wykonania orek jesiennych we właściwym czasie i właściwy sposób, a najpierw pod rzepaki i mieszanki ozime,

e) doradza rolnikom i zakłada poletka pokazowe z nawozami sztucznymi i odmianami zbóż,

f) dopilnowuje wykonania siewów we właściwym czasie i zgodnie z zadaniami produkcyjnymi,

g) współdziała w zawieraniu kontraktów za pośrednictwem kierowników grup producentów,

h) sporządza dane sprawozdawcze o akcji,

i) po dokonaniu zasiewów dopilnowuje wykonania orek zimowych we właściwy sposób pod zasiewy wiosenne.

W zakresie wykopków instruktor:

a) organizuje pokazy kopania ziemniaków kopaczkami (gdy nie są znane),

b) przypomina rolnikom o zebraniu z pól wybranych uprzednio ziemniaków na sadzeniaki i o odrębnym i właściwym ich zakopcowaniu,

c) organizuje pokazy należytego przechowywania i kopcowania okopowych i warzyw.

Produkcja zwierzęca

W zakresie hodowli zwierząt i drobiu, podniesienia pogłowia i wydajności instruktor ściśle współpracuje z instruktorami poszczególnych specjalności oraz P.G.R-mi i spółdzielniami produkcyjnymi, w szczególności instruktor:

a) umożliwia w porozumieniu z zarządami P.G.R. i spółdzielni produkcyjnych korzystanie przez gospodarstwa chłopskie ze stacji kopulacyjnych P.G.R. i spółdzielni produkcyjnych, o ile takie stacje są prowadzone z przeznaczeniem korzystania z nich przez gospodarstwa chłopskie,

b) sporządza materiały, współdziała w przygotowaniu i bierze udział w przeglądach: ogierów, buhajów, knurów i wydawaniu świadectw uznania dla wybranych reproduktorów; wskazuje ile i gdzie powinny być punkty kopulacyjne oraz przeprowadza kontrolę tych punktów,

c) współpracuje ze spółdzielniami mleczarskimi, z instruktorami poradnictwa żywieniowego w zakresie racjonal-

nego żywienia zwłaszcza z normami żywienia na okres zimowy; współpracuje w eliminacji sztuk małowartościowych w bydle, trzodzie chlewnej, owcach, drobiu,

d) organizuje wspólnie z instruktorem poradnictwa żywieniowego zespoły pokazowego żywienia,

e) prowadzi ewidencję stacji kopulacyjnych i reproduktorów, oraz współdziała w wykrywaniu nieuznanych reproduktorów,

f) współdziała ze służbą weterynaryjną w walce z chorobami zwierząt gospodarskich i w zapobieganiu chorobom w szczególności z gromadzkimi przodownikami weter., w szczepieniu ochronnym trzody chlewnej, drobiu; o wszelkich pojawiających się na terenie gminy zarazach, epidemiach, natychmiast zawiadamia lekarza wet.,

g) współpracuje z asystentami kontroli użytkowości obór w szczególności dzięki swej znajomości terenu gminy wskazuje, gdzie istnieją warunki i gdzie można zorganizować kontrolę,

h) współdziała z instruktorem chowu drobiu w zakresie zaopatrzenia w materiał hodowlany, chowu kur, wychowu kurcząt, chowu indyków, gęsi, kaczek itp.

i) dba wspólnie z Komitetami Członkowskimi i Gminnymi Radami Kontroli o klasowy rozdział pasz treściwych w pierwszym rzędzie dla małorolnych i średniorolnych członków grup producentów, zwraca uwagę rolnikom na równomierne rozłożenie pasz dla inwentarza, zwłaszcza w okresie zimowego żywienia (ca 200 dni),

j) sygnalizuje władzom przełożonym o zachodzących zmianach w produkcji zwierzęcej,

k) prowadzi ewidencję stanu inwentarzy gospodarstw hodowlanych na terenie gminy.

W zakresie r y b a c t w a instruktor współdziała z instruktorem rybactwa:

a) w zagospodarowaniu stawów spółdzielni produkcyjnych, gromadzkich i chłopskich wskazując korzyści z tego zagospodarowania płynące i jak należy przygotować staw do zarybienia,

b) wskazuje gdzie można nabywać zarybek i jaki do zarybienia,

c) udziela porad jakie należy stosować rodzaje pasz dla dokarmiania ryb celem podniesienia ich wydajności.

Zaopatrzenie w paszę

Planowy szybki wzrost pogłowia wymaga odpowiednio zwiększenia pasz. W tym celu instruktor:

a) propaguje wśród rolników zwiększenie upraw pastewnych jako bazy paszowej dla rozwoju hodowli inwentarza,

b) propaguje właściwe zagospodarowanie użytków zielonych (łąk i pastwisk) przez wykonywanie bądź utrzymywanie przez rolników istniejących urządzeń wodno-melioracyjnych w całkowitej sprawności: czyszczenie z zarośli, pogłębianie i darniowanie rowów, kanałów, osuszanie zielonych użytków, nawożenie odpowiednimi nawozami, wapnowanie i kompostowanie, rozrzucanie kretowisk i karczowanie krzaków; bronowanie i wałowanie we właściwym czasie; siew i podsiew właściwych do gleb traw.

We wszystkich tych zabiegach instruktor rolny współpracuje z instruktorem zagospodarowania użytków zielonych i postępuje w/g jego wytycznych i wskazówek.

c) propaguje kiszenie mieszanek zielonych i liści szczególnie z buraków i kapusty w silosach i dołach ziemnych oraz propaguje parowanie ziemniaków i ich zakiszanie, organizując dla przykładu w grupach producentów pokazy kiszenia.

Gospodarka podwórzowa

W zakresie gospodarstwa podwórzowego instruktor:

a) propaguje budowę zbiorników do kiszenia pasz; uświadamia, że najodpowiedniejszym czasem do budowy jest okres po robotach wiosennych do żniw i ewentualnie na jesieni,

b) wskazuje rolnikom, aby w czasie wolniejszym od prac polowych lub w zimie robili kozły do suszenia siana i koniczyn; urządza u jednego z rolników pokazowe wykonanie takiego kozła o ile nie jest znany,

c) propaguje zakładanie pryzm kompostowych; przypomina o ich przerabianiu w odpowiednim czasie,

d) propaguje budowę gnojowni, urządza wzorcowe pokazy tej budowy i doradza jak racjonalnie należy przechowywać obornik,

e) wskazuje i urządza wspólnie z instruktorem chowu i hodowli drobiu drobnego inwentarza — pokazy budowy właściwych dla tego inwentarza pomieszczeń,

f) propaguje czystość obejścia i budynków inwentarskich przez bielenie wewnątrz ewent. zewnątrz oraz czyszczenia pajęczyn w pomieszczeniach inwentarskich, mając na uwadze, że czystość i porządek w tych pomieszczeniach jest również jednym z podstawowych warunków dobrej hodowli.

Grupy producentów (plantatorów i hodowców)

Grupy producentów organizowane przez ZSCh są ogniwami, ułatwiającymi pracę instruktora rolnego, umożliwiającymi włączenie gospodarstw indywidualnych w nurt gospodarki planowej za pośrednictwem kierowników grup, którzy są równocześnie mężami zaufania odpowiednich przemysłów kontraktujących. Dlatego obowiązkiem każdego instruktora rolnego jest udzielanie pomocy oddziałowi gminnemu i gromadzkim ZSCh w organizowaniu grup producentów oraz praca fachowa w tych grupach.

Kierownicy grup dzięki znajomości poszczególnych gospodarstw i gromad ułatwiają instruktorowi rolnemu rozpracowanie zadań produkcyjnych na gromady i poszczególne gospodarstwa, przeprowadzają oni kontraktację upraw i hodowli; ułatwiają organizowanie i prowadzenie pracy instruktorskiej w różnych specjalnościach; informują go o wydarzeniach z życia gromady, o stanie zbóż i okopowych, o szkodnikach roślin lub pojawieniu się chorób zwierzęcych, o brakach w zaopatrzeniu w nasiona, nawozy, paszę itp.

Instruktor rolny współpracując ściśle z kierownikami grup plantatorów i hodowców jest bieżąco zorientowany o sprawach rolnych na terenie gminy i może sprawnie i wydajnie wykonywać swoje obowiązki.

Zadania instruktora w grupach są następujące:

a) praca fachowa w zorganizowanych grupach (poradnictwo fachowe i opieka) w szczególności na naradach wytwórczych kierowników grup i ich członków, które to narady organizuje w gminie Zarząd Oddziału Gminnego ZSCh,

b) występowanie z inicjatywą do Zarządu Gminnego i Zarządów Gromadzkich ZSCh o zwołanie narad wytwórczych kierowników grup lub ich członków,

c) jeżeli instruktor rolny nie posiada znajomości z danej dziedziny produkcji, która ma być przedmiotem narady, stara się zapewnić przybycie na naradę specjalistów danej dziedziny spośród fachowców państwowej służby rolnej (instruktorów powiatowych i ew. inspektorów wojewódzkich), spośród aparatu instruktorskiego instytucji kontraktujących poszczególne rośliny zbożowe i okopowe; spośród instruktorów poradnictwa żywieniowego kontroli użytkowości, służby wet., służby melioracyjnej ochrony roślin; spośród aparatu spółdzielczości gminnej i kasy spółdzielczej, jeżeli chodzi o omówienie na naradzie spraw zaopatrzenia i zbytu (nawozy, nasiona, pasze, kontraktacja), kredytów,

d) wskazywanie źródeł fachowych członkom grup w celu samokształcenia.

Współzawodnictwo między gromadami i grupami producentów

Współzawodnictwo pracy w rolnictwie, jako społeczna inicjatywa mas chłopskich, jest organizowane i prowadzone przez Związek Samopomocy Chłopskiej.

Gminny instruktor rolny przy udziale Komisji Rolnej G.R.N. ściśle współpracuje w zakresie współzawodnictwa z Oddziałem gminnym i gromadzkimi Kołami ZSCh, a przede wszystkim z sekretarzem gminnym ZSCh.

Gminny instruktor rolny w szczególności:

a) propaguje ruch współzawodnictwa jako dźwignię podniesienia produkcji rolnej,

b) powoduje przez odpowiednią inicjatywę podejmowanie zobowiązań przez poszczególne gromady i grupy producentów,

c) prowadzi doradztwo fachowe,

d) bierze czynny udział w pracach gminnej Komisji Współzawodnictwa,

e) pomaga w wyborze tematów do współzawodnictwa, a przede wszystkim wskazuje na kluczowe tematy, dotyczące podniesienia plonów z 1 ha najważniejszych roślin, podniesienia pogłowia zwierząt, podniesienia produkcji mleka oraz zwiększenia produkcji jaj.

Sprawozdawczość

W gospodarce planowej ogromne znaczenie odgrywa sprawozdawczość. Dane sprawozdawcze są podstawą do planowania, kontroli wykonawstwa planu i podstawą oceny wykonania planu.

Większość danych liczbowych, dotyczących rolnictwa pochodzi bezpośrednio z gromad i gmin, a słuszność wyciąga-

nych na ich podstawie ogólnych wniosków zależna jest od zgodności tych danych ze stanem faktycznym.

Dlatego instruktor, biorąc czynny udział w sprawozdawczości okresowej z poszczególnych akcji:

a) dopilnowuje, aby wszelkie, dane sprawozdawcze, podawane przez sołtysów z poszczególnych gromad, były zgodne z rzeczywistością, szczególnie dotyczy to powierzchni i stanu zasiewów wiosennych i jesiennych oraz stanu pogłowia inwentarza,
b) przestrzega terminowości składania sprawozdań.

Odpowiedzialność za wykonanie zadań na terenie gminy i gromad.

Instruktor w ciągu swej pracy stale na każdym odcinku i w każdym czasie budzi świadomość i dokłada starań, aby wszystkie gospodarstwa włączyły się do realizacji przyjętych zadań produkcyjnych i dopilnowuje ich wykonania.

W wypadkach stwierdzonych niedociągnięć, opieszałości, złej woli przy realizacji zadań powiadamia Prezydium G.R.N. i inne powołane czynniki, celem zastosowania środków zaradczych, a w wypadkach wykroczeń przeciw obowiązującym zarządzeniom powoduje wystąpienie o ukaranie winnych.

Za całokształt spraw rolnych na terenie gminy odpowiada Prezydium G.R.N., instruktor zaś odpowiada za wykonanie swych obowiązków, zarówno przed Prezydium G.R.N. jak i przed organami wykonawczymi Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, jakimi sa Wydziały Rolnictwa i Leśnictwa, Prezydiów Powiatowych i Wojewódzkich Rad Narodowych.

Uwaga:

Niniejszy Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i R.R. zawierający okólnik Ministra Rolnictwa i R.R. w sprawie stosowania tymczasowej instrukcji o zakresie prac gminnego instruktora rolnego wraz z rzeczoną instrukcją otrzymują wszystkie Prezydia Wojewódzkich i Powiatowych Rad Narodowych oraz inni prenumeratorzy w/g rozdzielnika, jaki normalnie stosuje się przy wysyłce Dziennika Urzędowego Ministerstwa Rolnictwa i RR, a ponadto przesyła się odpowiednią ilość egzemplarzy tego Dziennika, zależnie od ilości gmin w powiecie, po dwa egzemplarze na każdą gminę bezpośrednio do Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych z przeznaczeniem:

1 egzemplarz dla każdego Prezydium Gminnej Rady Narodowei,

1 egzemplarz dla każdego gminnego instruktora rolnego.

Przy czym, jeśli chodzi o instruktorów, to Kierownicy Wydziałów Rolnictwa i Leśnictwa Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych doręcza Dziennik (zawierający okólnik i instrukcje) imiennie instruktorom poszczególnych gmin na najbliższej odprawie, lub przy innej okazji za potwierdzeniem przez nich odbioru na specjalnej liście, wyjaśniając i podkreślając jednocześnie znaczenie instrukcji, jako podręcznych wskazań, określających ich obowiązki w codziennej pracy na terenie gminy.

120

PISMO OKÓLNE

z dnia 30 września 1950 roku.

(Nr W. FL. I-5).

w sprawie pobierania kar za zwłokę przy ściąganiu należności pieniężnych Państwowych Zakładów Leczniczych dla Zwierząt.

Art. 53 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 22 marca 1928 roku o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 342, z 1933 r. Nr 84, poz. 624, z 1934 roku Nr 110, poz. 976, z 1945 roku Nr 50, poz. 284 i z 1947 roku Nr 21, poz. 84) i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 lutego 1933 roku o obniżeniu kar za zwłokę przy egzekucjach należności pieniężnych w postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 94) stanowią, że od należności pieniężnych, nieuiszczonych z winy płatnika w terminie płatności, pobierane będą na rzecz władz i instytucji, którym przypadają te należności, począwszy od 15 dnia po upływie terminu płatności — kary za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie od zaległych sum, przy czym miesiąc zaczęty liczy się za cały.

W wypadkach, gdy w rachunkach państwowych zakładów leczniczych dla zwierząt nie został określony termin płatności, rozumie się, że należność płatna jest niezwłocznie po otrzymaniu rachunku przez dłużnika, tj. w ciągu dnia następnego. Data otrzymania rachunku musi być zatem ściśle ustalona przez pokwitowanie odbioru.

Zgodnie z cytowanymi wyżej przepisami należy do zaległych należności państwowych zakładów leczniczych dla zwierząt z tytułu kosztów leczenia, wyżywienia i ubezpieczenia art. 9 ustawy z 1 lipca 1949 roku o zakładach leczniczych dla zwierząt (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 297) doliczać kary za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie.

Powyższe kary za zwłokę powinny być uwidocznione w tytule egzekucyjnym (wykazie zaległości, względnie liście inkasowej).

Dyrektor Departamentu w/z **P. Jancza**

121

PISMO OKÓLNE

z dnia 4 października 1950 r

(Nr W.A.V-I/36)

w sprawie jednolitego stosowania taryfy opłat P.Z.L.Z. za wizytę i stratę czasu przy wyjazdach w teren obsługi.

Wobec niejednolitego stosowania przez państwowe zakłady lecznicze dla zwierząt pozycji 169 i 172 taryfy opłat za zabiegi lekarsko-weterynaryjne (Dz. Urz. Min. Rol. i R. R. Nr. 6 poz. 22 z r. 1949) w wypadku dojazdów personelu wet. do chorych zwierząt Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych podaje następujące wyjaśnienie:

1) Za wizytę należy liczyć 10 punktów w każdym wypadku udzielenia porady w miejscu siedziby zakładu lecz poza zakładem (p. 169 taryfy).
2) Do straty czasu przy wyjazdach w teren obsługi poza miejscem siedziby zakładu wlicza się czas stracony na dojazdy oraz niezbędny czas pozostawania przy pacjencie. Czas poświęcony na zabiegi należy odliczyć od całości straconego czasu, jako mający pokrycie w samej opłacie za zabieg (p. 172 taryfy).
3) Wskazówki powyższe obowiązują do czasu ogłoszenia nowej taryfy.

Dyrektor Departamentu w/z **P. Jancza**

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, Warszawa, Nowogrodzka 50
Wydział Prezydialny Pokój 219. Tel. 887-84.

Konto P.K.O. I-1888/416. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Cena 2,40 zł.

Druk WZG Oddz. 01, Warszawa, Tamka 3. 11 000
Zam. 4810. 27.XI.—27.XII. 50 r. B-135001.